

ZARZĄDZENIE

Dnia 21 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w przedmiocie wniosku obrońcy skazanego **I. P.** o wznowienie z urzędu postępowania o wznowienie zakończonego uprzednio postanowieniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKo 139/24, o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VII Ka 575/23, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 7 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 488/20, na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 *in fine* k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 k.p.k. oraz art. 626 § 2 k.p.k. w zw. z art. 639 k.p.k. zarządził:

1. **odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania z urzędu jako niedopuszczalnego z mocy ustawy;**
2. **zwrócić opłatę w kwocie 150 (sto pięćdziesiąt) złotych wniesioną przez skazanego I. P.**

UZASADNIENIE

W dniu 24 stycznia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego **I. P.** z dnia 20 stycznia 2025 r. zatytułowane jako "Wniosek o wznowienie postępowania", w którym obrońca domaga się uchylenia postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKo 139/24, o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2023 r.,

sygn. akt VII Ka 575/23, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 7 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 488/20, na podstawie art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 540 § 3 k.p.k. i uchwały (7) Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie uchylenia postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 14 grudnia 2020 r., sygn. akt VII KZ 452/20 i umorzenia postępowania lub ewentualnie uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VII Ka 575/23 i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Opolu. Jednocześnie obrońca skazanego wniósł o wyłączenie od rozpatrywania wniosku sędziów Sądu Najwyższego, którzy zostali powołani do pełnienia tego urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) w związku z punktem 6 i 7 uchwały (7) Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22.

Pismo to zostało pierwotnie przekazane do Zespołu ds. Korespondencji Sądu Najwyższego, skąd ponownie przekazano je do Izby Karnej Sądu Najwyższego. Zostało ono tam zarejestrowane w repertorium "KO" pod sygn. I KO 14/25 jako sygnalizacja rozważania potrzeby wznowienia z urzędu postępowania wobec zgłoszenia uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zarządzenie Przewodniczącego Wydziału I Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2025 r.). Na podstawie zarządzenia Prezesa Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2025 r. sprawa ta została przydzielona sędziemu referentowi, wyznaczonemu do składu jednoosobowego (k. 30).

W uzasadnieniu sygnalizacji obrońca skazanego wskazał, że w postanowieniu z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKo 139/24, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w składzie SSA X. Y. (przewodnicząca), SSA X.1 Y.1, SSA X.2 Y.2, oddalił wniosek I. P. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VII Ka 575/23, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 7 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 488/20, uzasadniając to postanowienie niestwierdzeniem naruszenia standardu bezstronności sądu, z czym się nie zgadza,

do czego odniósł się w dalszej części uzasadnienia wniosku (w punktach 2 i 3). W ostatnim z punktów uzasadnienia zaznaczył, iż "[k]westia wznowienia postępowania, w którym wydano postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w sprawie II KO 73/22, który w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14.06.2023 r. stwierdził wprost, iż postępowanie takie mieści się w formule 'postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem' wyrażonej w art. 540 § 1 kodeksu postępowania karnego. Teza ta znalazła późniejszą akceptację w innych orzeczeniach Sądu Najwyższego – w sprawie I KO 56/23, I KO 33/23, I KO 43/23 i II KO 84/21" (k. 4-7).

Wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania, stanowiący – z uwagi na wskazanie uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k. – sygnalizację wznowienia z urzędu postępowania, jest niedopuszczalny z mocy ustawy. Nie jest bowiem dopuszczalne wznowienie (niezależnie od tego, czy miałyby to nastąpić na wniosek strony, czy też z urzędu) samego postępowania o wznowienie, zakończonego prawomocnym postanowieniem sądu o oddaleniu wniosku o wznowienie, stwierdzającym brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu, jak również odmawiającym przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Dlatego też należało w oparciu o treść przepisów art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 *in fine* k.p.k. – odpowiednio stosowanych na etapie postępowania o wznowienie postępowania (art. 545 § 1 k.p.k.) – odmówić jego przyjęcia.

Jedynie na marginesie – odnosząc się do twierdzeń wskazanych w uzasadnieniu wniosku obrońcy skazanego o wznowienie z urzędu postępowania o wznowienie – przypomnieć należy, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa i nauki procesu karnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2010 r., V KO 47/10, OSNKW 2010, z. 8, poz. 73; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r., III KO 99/10, LEX nr 736767; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2016 r. LEX nr 206779 oraz D. Świecki (w:) D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, art. 540, LEX/el. 2018; J. Grajewski (w:) L. Paprzycki (red.), Komentarz aktualizowany do art. 425-673 Kodeksu postępowania karnego, art. 540, LEX/el. 2015) wznowienie postępowania jest dopuszczalne w tych sprawach, które

zostały zakończone prawomocnym orzeczeniem rozstrzygającym o przedmiocie procesu (czyli o odpowiedzialności karnej oskarżonego, odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za niesłuszne skazanie, ukaranie, tymczasowe aresztowanie i zatrzymanie oraz odszkodowanie i zadośćuczynienie na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego) albo o dopuszczalności orzekania w tej kwestii, a więc tych postępowań, które dotyczą głównego, zasadniczego przedmiotu procesu karnego.

Wbrew twierdzeniom obrońcy skazanego wyrażonym w pkt. 4 uzasadnienia pisma sygnalizacyjnego, nie jest zatem możliwe, zarówno na wniosek strony, jak i z urzędu, wznowienie samego postępowania o wznowienie, zakończonego uprzednio prawomocnym orzeczeniem sądu o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania, czyli tak jak w niniejszej sprawie zakończonego uprzednio postanowieniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKo 139/24, o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VII Ka 575/23, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 7 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 488/20. Przedmiotem samego postępowania o wznowienie nie jest bowiem odpowiedzialność karna oskarżonego, lecz stwierdzenie zasadności wskazanych we wniosku podstaw wznowieniowych. W tym znaczeniu nie ma ono charakteru autonomicznego i nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne. Wniosek o wznowienie postępowania może być zresztą przez strony ponawiany bez żadnych ograniczeń temporalnych.

Nie można zgodzić się z twierdzeniami obrońcy skazanego dotyczącymi możliwości wznowienia postępowania stwierdzającego brak podstaw do wznowienia postępowania. Wprawdzie w orzecznictwie wyrażany jest pogląd, że dopuszczalne jest wznowienie postępowania zakończonego wydaniem orzeczenia o stwierdzeniu braku podstaw do wznowienia postępowania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r., sygn. III KO 96/09; z 14 czerwca 2018 r., III KK 235/18) to jednak Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska, iż ta kategoria orzeczeń należy do rzędu rozstrzygnięć objętych regulacją Rozdziału

56-go Kodeksu postępowania karnego - *Wznowienie postępowania*. Trafnie bowiem przyjmuje się w judykaturze, że cyt.: "[n]ie jest możliwe wznowienie, zarówno na wniosek strony, jak i z urzędu, samego postępowania o wznowienie, zakończonego uprzednio prawomocnym orzeczeniem sądu o oddaleniu wniosku strony lub o braku podstaw do wznowienia *ex officio*" (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2010 r. V KO 47/10, oraz zaprezentowaną tam szerzej argumentację; tak również — m. in. — postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2013 r. II KO 17/13 czy zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2022 r., II KO 46/22).

W konsekwencji twierdzenia obrońcy skazanego dotyczące możliwości wznowienia postępowania, w którym wydano postanowienie o oddaleniu wniosku o wznowienie postępowania (za czym przemawiać ma stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone m. in. w postanowieniach SN: z 14 czerwca 2023 r., II KO 73/22; z 6 listopada 2023 r., I KO 56/23; z 18 października 2023 r., I KO 33/23; z 18 lipca 2023 r., I KO 43/23 i z 19 października 2021 r., II KO 84/21) oraz uwzględnienia w tym postępowaniu podstawy wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (art. 542 § 3 k.p.k.) są w sposób oczywisty błędne. *Notabene* powołane przez autora "wniosku o wznowienie postępowania" orzeczenia najwyższego organu władzy sądowniczej nie wiedzieć czemu dotyczą całkowicie odmiennej konfiguracji procesowej (tj. ewentualnej dopuszczalności wznowienia postępowania zakończonego wydaniem orzeczenia o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej — trzy pierwsze postanowienia Sądu Najwyższego zacytowane na s. 4-tej wniosku o wznowienie postępowania) albo też są to orzeczenia dotyczące korzystania z tzw. właściwości delegacyjnej (art. 37 k.p.k., postanowienia SN z 18 lipca 2023 r., I KO 43/23 i z 19 października 2021 r., II KO 84/21).

Odnośnie postulowanego przez autora "wniosku o wznowienie postępowania" uchylecia postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 14 grudnia 2020 r., sygn. akt VII KZ 452/20 i umorzenia postępowania, to brak jest w uzasadnieniu pisma obrońcy jakichkolwiek danych pozwalających na zdekodowanie woli procesowej profesjonalnego autora wniosku o wznowienie postępowania i argumentów prawnych przemawiających za sformułowanym

stanowiskiem. Skoro jednak z pisma I. P. z dnia 28 czerwca 2024 r. (*k. 21 i n. akt*) wynika, że chodzi o orzeczenie uchylające postanowienie o umorzeniu postępowania i przekazujące sprawę do merytorycznego rozpoznania, to jest rzeczą oczywistą, że także i ono nie może być uznane za prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe w rozumieniu przepisów Rozdziału 56-go Kodeksu postępowania karnego - *Wznowienie postępowania*, wszak postępowanie karne (jak wynika z sekwencji procesowej zaprezentowanej w piśmie skazanego) — po zapadnięciu postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 14 grudnia 2020 r., sygn. akt VII KZ 452/20 — toczyło się w dalszym ciągu i finalnie zakończyło się prawomocnie wydaniem innego orzeczenia.

Kierując się powyższym zarządzono, jak w pkt. 1 sentencji zarządzenia.

"Wniosek o wznowienie" jest sygnalizacją potrzeby wznowienia postępowania z urzędu. Dlatego też nie podlega on opłacie, a opłata wniesiona podlega zwrotowi. Wobec tego — w oparciu o przepisy art. 626 § 2 k.p.k. w zw. z art. 639 k.p.k. — należało zwrócić wniesioną przez K. R. opłatę w kwocie 150 złotych (*k. 32 akt*).

Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 sentencji zarządzenia.

[PŁ]

[r.g.]